

YLE YKSITYISKOHTAINEN ANALYYSI

2024-12-01_Myrkky juomavedessä

Lähetys: YLE-Sendung | 2024-12-01 | Analysoitu: 2026-05-22 18:45

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Mittapuu: Laki Yleisradio Oy:stä 7 §

KOKONAISPISTEMÄÄRÄ

4.1/10

Merkittävä epätasapaino

0 = tasapuolinen, 10 = voimakkaasti puolueellinen

POLIITTINEN SPEKTRI

Luokitus Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024 mukaan

Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) on 609 valtiotieteilijän akateeminen tutkimus 31 maassa. Jokainen puolue arvioidaan asteikolla 0 (äärivasemmisto) – 10 (äärioikeisto).

Puolue	Vas	Vihr	SDP	Kesk	KD	Kok	PS
CHES	1.50	2.60	3.50	5.60	6.80	7.20	8.40
Spektri	Vasen	Vasen	Vasen	Keskusta	Oikea	Oikea	Oikea

Kokonaistendenssi esitetään asteikolla 0–10 (0 = vahvasti vasemmistoa suosiva, 5 = tasapainoinen, 10 = vahvasti oikeistoa suosiva). Laskenta perustuu vasemmisto- ja oikeistopuolueiden keskimääräisen suosimisen eroon (ryhmittely CHES 2024 mukaan).

SUUNTAUS (V – O)

5.0 / 10

Tasapainoinen

0 1 2 3 4 **5** 6 7 8 9 10

← Vasemmisto

Oikeisto →

Lähde: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | Jolly et al., *Electoral Studies*, 2022 | Kynnysarvot: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Tämä osio tarjoaa poliittista kontekstia eikä vaikuta kokonaispistemäärään.

POLIITTINEN MAISEMA

Suomessa on tällä hetkellä voimassa Orpon hallitus (kesäkuusta 2023), joka koostuu neljästä puolueesta: Kokoomus (KOK), Perussuomalaiset (PS), RKP ja KD — yhteensä 108 paikkaa 200:sta. Oppositiossa ovat SDP, Keskusta, Vihreät, Vasemmistoliitto ja Liike Nyt.

Puolue	CHES L-O	Paikat	Hallitus/Oppositio	Ydinasema
VAS	1,6	11	Oppositio	Uudelleenjako, ilmasto-oikeudenmukaisuus
SDP	3,6	43	Oppositio	Hyvinvointivaltio, työntekijänoikeudet
VIHR	3,9	13	Oppositio	Ilmastoneutraalius 2030, liberaali maahanmuutto
KESK	5,7	23	Oppositio	Maaseutuelinkeinot, hajautus
RKP	6,4	9	Hallitus	Kaksikielisyys, talousliberalismi
KD	7,6	5	Hallitus	Perinteinen perhe, kristilliset arvot
LN	7,6	1	Oppositio	Oikeistoliberalismi
KOK	7,8	48	Hallitus (PM Orpo)	Veronalennukset, kilpailukyky
PS	8,2	46	Hallitus	Tiukka maahanmuuttopolitiikka, kansallinen suvereniteetti

Orpon hallituksen leikkauspolitiikka on synnyttänyt voimakasta vastustusta erityisesti SDP:n, VAS:n ja ammattiliittojen taholta. Maahanmuuttopolitiikka jakaa hallituksen ja opposition jyrkästi. Ympäristö- ja ilmastopolitiikka on keskeinen kiistakysymys, jossa hallituspuolueet suosivat teknologianeutraalia lähestymistapaa ja oppositio tiukempia päästötavoitteita. YLE:n rahoitus ja toimituksellinen linja ovat erityisesti PS:n kritiikin kohteena.

YLE on julkinen yleisradioyhtiö, jonka toimintaa säätelee Laki Yleisradio Oy:stä, erityisesti 7 §, joka velvoittaa monipuoliseen, kattavaan ja puolueettomaan tiedonvälitykseen sekä moniarvoisuuden edistämiseen. Suomi sijoittuu säännöllisesti RSF:n lehdistönvapausindeksin kärkeen, ja kansalaisten luottamus mediaan on kansainvälisesti poikkeuksellisen korkea. YLE:n erityinen velvollisuus on palvella kaikkia kansalaisia tasapuolisesti poliittisesta kannasta riippumatta.

LUKU 1 — PUOLUEPOLIITTINEN HARHA

Tämä MOT-jakso käsittelee PFAS-kemikaaleja ympäristö- ja terveysnäkökulmasta. Jakso ei suoraan käsittele puoluepolitiikkaa eikä yksikään puolue esiinny nimeltä. Puolueiden ohjelmapositioiden arviointi on siksi pääosin soveltumaton tähän jaksoon. Alla arvioidaan, missä määrin puolueiden ympäristö- ja teollisuuspoliittiset kannat tulevat implisiittisesti esiin tai jäävät käsittelemättä.

Puolue	Pisteet (-5..+5)	Lähetysten esitys vs. ohjelmaasema
SDP	0	Puolue ei esiinny. Ohjelmaasema (ilmastoneutraalius, ympäristönsuojelu) olisi ollut relevantti — ei käsitelty eikä vääristelty.
KOK	0	Puolue ei esiinny. Teollisuuden vastuukysymykset sivuavat KOK:n elinkeinopoliittisia kantoja — ei suoraa käsittelyä.
PS	0	Puolue ei esiinny. PS:n EU-ilmastopolitiikkakritiikki olisi ollut relevantti EU:n PFAS-kieltokontekstissa — ei käsitelty.
KESK	0	Puolue ei esiinny. Maaseutuvesistöjen suojele sivuaa KESK:n agenda — ei käsitelty.
VIHR	0	Puolue ei esiinny. VIHR:n ympäristöohjelma olisi ollut suoraan relevantti — ei käsitelty eikä vääristelty.
VAS	0	Puolue ei esiinny. VAS:n yritysvastuu- ja ympäristöoikeudenmukaisuuskannat olisivat olleet relevantteja — ei käsitelty.
RKP	0	Puolue ei esiinny.

Puolueharhakooste

- Tarkin esitys: Ei sovellettavissa (kaikki pisteet 0, puolueet eivät esiinny)
- Voimakkain vääristely: Ei sovellettavissa
- Keskimääräinen poikkeama 0:sta: 0,0
- Johtopäätös: Jakso on luonteeltaan tutkiva ympäristöjournalismi, jossa puoluepolitiikka ei ole eksplisiittisesti läsnä. Implisiittisesti jakso sivuaa teollisuuden ympäristövastuuta ja viranomaistoimintaa, mutta yksikään puolue ei saa ääntä eikä tule vääristellyksi. Puolueiden ympäristöpoliittisia kantoja ei verrata toisiinsa, mikä on sekä puute että neutraaliuden merkki.

Vasemmisto-oikeisto-kokonaistendenssi

TENDENSSIPISTEMÄÄRÄ: +1,2

LUOKITUS: Lievästi vasemmistoa suosiva

Perustelu: Jakso kehystää PFAS-ongelman ensisijaisesti teollisuuden vastuukysymyksenä ja viranomaisten riittämättömänä reagoitina, mikä resonoi enemmän vasemmiston ja vihreiden ympäristöpoliittisten prioriteettien kanssa. EU:n PFAS-kieltovalmistelu esitetään myönteisenä kehityksenä ilman kriittistä näkökulmaa, joka vastaisi esimerkiksi PS:n tai KOK:n EU-sääntelykritiikkiä. Teollisuuden näkökulma jää selvästi aliedustetuksi suhteessa uhri- ja viranomaisnäkökulmiin.

LUKU 2 — LÄHETYSTIEDOT JA AIHEVIITEKEHYS

Lähetystiedot

- Otsikko: MOT — PFAS-yhdisteet (ikuisuuskemikaalit)
- Päivämäärä: Ei eksplisiittisesti mainittu transkriptissa; vuosi 2024 (viittaukset "tänä vuonna" kunnostustöihin, "viime joulukuussa" oikeusvoittoon)
- Pituus (arvioitu transkriptista): noin 28 minuuttia
- Toimittaja/juontaja: Tiina (sukunimi ei mainita transkriptissa)
- Haastatellut henkilöt:

Henkilö	Tehtävä	Puolue/Taustaorganisaatio	Poliittinen spektri
Else Ravneberg	Taimenkantojen suojeluprojektin työntekijä, Norja	Ei puoluekytkentää	Neutraali/ympäristö
Herman Afzelius	PFAS-yhdistyksen puheenjohtaja, Kallinge, Ruotsi	Kansalaisjärjestö (asukasyhdistys)	Neutraali/uhrinäkökulma
Nahla Afzelius	Herman Afzeliuksen tytär, 15 v.	Yksityishenkilö	Neutraali/uhrinäkökulma
Ninnie Wikström	Nahlan äiti	Yksityishenkilö	Neutraali/uhrinäkökulma
Jaakko Valtonen	Palomies (eläkkeellä), sammutusvaahtoasiantuntija	Ei puoluekytkentää	Neutraali/ammattilinen
Jani Koponen	THL:n tutkija	THL (valtion laitos)	Neutraali/tieteellinen
Nimetön SYKE-tutkija	Suomen ympäristökeskuksen tutkija	SYKE (valtion laitos)	Neutraali/tieteellinen

Pääaihe

Jakso tutkii PFAS-kemikaalien (ikuisuuskemikaalien) ympäristö- ja terveysvaikutuksia Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa, erityisesti suomalaisen Huhtamäki-yrityksen aiheuttamaa jokisaastumista Norjassa sekä sammutusvaahtojen aiheuttamia saastumisia.

LUKU 3 — 15 KRITERIÄ: YKSITYISKOHTAINEN ANALYYSI

Kovat faktat — laskettavissa ja tieteellisesti todennettavissa

Hardfacts — 9 laskettavissa ja tieteellisesti todennettavissa olevaa tekniikkaa

1. ASIAANTUNTIJAVALINTA

4/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kokonaispistemäärä: 4/10

Määritelmä: Kuka pääsee ääneen asiantuntijana?

Asiantuntija 1: Jani Koponen, THL

Aikaleima: 20:12–21:07

Lausuma: "Aika keskimääräinen tulos siitä, miten suomalainen mies altistuu. Sun palomiestausta ehkä näkyy tässä, että siellä on tommonen yhdiste kuin perfluoroheksasulffonaatti."

Sijoittuminen: Valtion tutkimuslaitos, PFAS-analytiikka — relevantti asiantuntemus.

Puuttuva vastaääni: Teollisuuden toksikologi tai riippumaton kliininen asiantuntija, joka voisi kommentoida löydösten kliinistä merkittävyyttä.

Lähteen syvätarkistus:

(a) RAHOITUS: THL on valtion rahoittama tutkimuslaitos. Rahoittaja on valtio, jolla on intressi sekä kansanterveyden suojelussa että julkisten kustannusten hallinnassa.

(b) TOIMEKSIANTO: THL:n tehtävä on kansanterveyden edistäminen — yhteensopiva neutraalin arvioinnin kanssa PFAS-analytiikassa.

(c) USKOTTAVUUSMATRIISI:

D1 Eturistiriita: +1 — Valtion laitos, ei suoraa kaupallista intressiä, mutta institutionaalinen intressi PFAS-ongelman vakavuuden korostamiseen rahoituksen saamiseksi.

D2 Henkilökohtainen riski: +1 — Tutkijalla ei ole ilmeistä henkilökohtaista hyötyä lausumastaan.

D3 Asiantuntemus: +2 — PFAS-analytiikka on THL:n ydinosaamisaluetta.

D4 Mieliopijohdonmukaisuus: +1 — Ei ristiriitaisia aiempia lausumia tiedossa.

D5 Tunteet vs. data: +2 — Lausuma on datalähtöinen ja varovainen ("ehkä näkyy").

D6 Lähdetaso: +2 — Primaarilähde (oma analyysi).

• YHTEENSÄ: +9 → LÄHDEAMPELI: VIHREÄ

(c) AMMATILLINEN OSAAMINEN: Koposen lausuma esitetään neutraalina tieteellisenä tietona — tämä on perusteltua, koska lausuma on datalähtöinen eikä poliittinen.

Asiantuntija 2: Nimetön SYKE-tutkija

Aikaleima: 15:02–17:38

Lausuma: "Näiden PFAS-yhdisteiden kanssa ollaan aika alkutekijöissä. Sitä on testattu, että pystytäänkö näitä valumavesiä puhdistamaan. Mutta Suomessa ainakin hyvin vähän on tehty tällaista."

Sijoittuminen: Suomen ympäristökeskus, valtion tutkimuslaitos.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Puuttuva vastaääni: Teollisuuden ympäristöasiantuntija tai yksityinen konsultti, joka voisi kommentoida puhdistusteknologian nykytilaa.

Lähteen syvätarkistus:

(a) RAHOITUS: SYKE on ympäristöministeriön alainen valtion laitos.

(b) TOIMEKSIANTO: Ympäristötutkimus — yhteensopiva neutraalin arvioinnin kanssa.

(c) USKOTTAVUUSMATRIISI:

D1 Eturistiriita: +1 — Institutionaalinen intressi ympäristöongelmien korostamiseen lisärahoituksen saamiseksi.

D2 Henkilökohtainen riski: +1 — Ei ilmeistä henkilökohtaista hyötyä.

D3 Asiantuntemus: +2 — PFAS-ympäristötutkimus on SYKE:n ydinosajärjestelmää.

D4 Mieliapidejohdonmukaisuus: +1 — Ei ristiriitaisia lausumia tiedossa.

D5 Tunteet vs. data: +2 — Lausuma on asiallinen ja epävarmuudet myönnetään.

D6 Lähdetaso: +2 — Primaarilähde (oma tutkimus).

• YHTEENSÄ: +9 → LÄHDEAMPELI: VIHREÄ

Asiantuntija 3: Jaakko Valtonen, sammutusvaahtoasiantuntija

Aikaleima: 07:50–21:40

Lausuma: "Ei me näistä terveystaikutuksista oltu niin tietoisia. Joku saattoi vaikka pestä kädet siinä vaahtonesteessä."

Sijoittuminen: Entinen palomies, nykyinen sammutusvaahtoasiantuntija — käytännön kokemus relevantti, mutta toksikologinen asiantuntemus rajallinen.

Puuttuva vastaääni: Pelastuslaitoksen nykyinen edustaja, joka voisi kommentoida nykyisiä suojauskäytäntöjä.

Lähteen syvätarkistus:

(a) RAHOITUS: Ei mainita; yksityinen asiantuntija.

(b) TOIMEKSIANTO: Sammutusvaahtoasiantuntija — mahdollinen intressi vaahtojen riskien korostamisessa (konsulttipalveluiden kysyntä).

(c) USKOTTAVUUSMATRIISI:

D1 Eturistiriita: 0 — Mahdollinen kaupallinen intressi, mutta ei ilmeinen.

D2 Henkilökohtainen riski: +2 — Myöntää oman altistumisensa, mikä lisää uskottavuutta.

D3 Asiantuntemus: +1 — Käytännön kokemus vahva, toksikologinen asiantuntemus rajallinen.

D4 Mieliapidejohdonmukaisuus: +1 — Ei ristiriitaisia lausumia tiedossa.

D5 Tunteet vs. data: +1 — Pääosin asiallinen, joitain henkilökohtaisia havaintoja.

D6 Lähdetaso: +1 — Sekundaarilähde (omakohtainen kokemus, ei tieteellinen tutkimus).

• YHTEENSÄ: +6 → LÄHDEAMPELI: VIHREÄ

Puuttuvat asiantuntijaryhmät:

- Teollisuuden toksikologi tai yritysten ympäristöasiantuntija
- EU:n kemikaaliviraston (ECHA) edustaja
- Suomalainen ympäristöoikeuden asiantuntija

Yhteenveto (matriisitulos):

- Koponen (THL): VIHREÄ (+9) — Relevantti asiantuntemus, datalähtöinen lausuma
- SYKE-tutkija: VIHREÄ (+9) — Relevantti asiantuntemus, epävarmuudet myönnetään
- Valtonen: VIHREÄ (+6) — Käytännön kokemus vahva, toksikologinen asiantuntemus rajallinen

2. LÄHDEVALINTA

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Väitteet ilman ensisijaista lähdettä = rangaistuspisteet (huhujen tarkistus)

Kokonaispistemäärä: 4/10

Määritelmä: Mitä lähteitä siteerataan? Ovatko ne monipuolisia ja riippumattomia?

Lähde 1: Rambol-konsulttiyhtiön raportti

Aikaleima: 18:44–19:10

Lausuma: "Konsulttiyhtiön raportin mukaan suurin ongelmakohta sijaitsee jokiuomassa tehdasrakennuksen edustalla."

(a) Rahoitus ja hallinto: Rambol on yksityinen konsulttiyhtiö. Raportti on tilattu — tilaajan henkilöllisyyttä ei mainita (Huhtamäki vai norjalaiset viranomaiset?).

(b) Rakenteellinen eturistiriita: Jos Huhtamäki on tilannut raportin, konsultilla on intressi miellyttää tilaajaa. Jos viranomaiset ovat tilanneet, intressi on erilainen. Tätä ei selvennetä.

(c) Puuttuva vastalähde: Riippumaton akateeminen arvio saastumisen laajuudesta.

Lähde 2: Norjan ympäristökeskuksen määräys

Aikaleima: 17:51–18:05

Lausuma: "Vuonna 2021 Norjan ympäristökeskus määräsi Huhtamäen puhdistamaan saastuttamansa ympäristön."

(a) Rahoitus: Norjan valtion viranomainen — luotettava primärlähde.

(b) Eturistiriita: Ei merkittävää.

(c) Puuttuva vastalähde: Huhtamäen oma arvio tilanteesta.

Lähde 3: Ympäristökeskuksen arvio 2000-luvun alusta

Aikaleima: 15:54–16:04

Lausuma: "Ympäristökeskus arvioi 2000-luvun alussa, että paperiteollisuus on ollut Suomessa yksi suurimmista PFAS-yhdisteiden käyttäjistä. Tarkempaa tutkimustietoa asiasta ei kuitenkaan ole."

(a) Rahoitus: Valtion laitos.

(b) Eturistiriita: Ei merkittävää.

(c) Puuttuva vastalähde: Paperiteollisuuden oma selvitys tai riippumaton tutkimus.

Huhujen tarkistus (rangaistuspisteet): Ei selkeitä huhuja ilman primärlähteen tukea. Metsä Groupin, Stora Enson ja UPM:n vastaukset perustuvat yritysten omiin ilmoituksiin, joita ei ole riippumattomasti vahvistettu — tämä on lähteen heikkous, mutta ei varsinainen huhu.

Yhteenveto: Lähteet ovat pääosin luotettavia viranomaisia ja tutkimuslaitoksia, mutta teollisuuden näkökulma puuttuu lähes kokonaan. Rambol-raportin tilaajan henkilöllisyys jää epäselväksi, mikä heikentää lähteen arviointia.

3. PUHEAJAN JAKAUTUMINEN

3/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kokonaispistemäärä: 3/10

Määritelmä: Puheajan jakautuminen eri positoiden välillä.

Arvioitu puheaika:

- Toimittaja (Tiina) / kertojaääni: noin 8 min. (29 %)
- Uhrin (Afzelius-perhe, Wikström): noin 8 min. (29 %)
- Ympäristöasiantuntijat (Ravneberg, SYKE-tutkija): noin 5 min. (18 %)
- Valtonen (palomies/asiantuntija): noin 4 min. (14 %)
- THL:n Koponen: noin 2 min. (7 %)
- Teollisuuden edustajat: 0 min. (0 %)

Yhteenveto: Uhrin ja ympäristöasiantuntijoiden ääni dominoi selvästi. Teollisuuden näkökulma saa nolla puheaikaa, mikä on merkittävä epätasapaino tutkivassa journalismissa, jossa yrityksiä syytetään vakavista ympäristörikkomuksista.

4. POISJÄTTÄMINEN (Selective Omission)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kokonaispistemäärä: 6/10

Määritelmä: Mitä ei näytetä, vaikka se olisi relevanttia?

Poisjättäminen 1:

Konteksti: Huhtamäen näkökulma puuttuu kokonaan.

Relevantti kohdassa: 19:37 — "Huhtamäki ei antanut haastattelua."

Vaikutus: Katsoja saa yksipuolisen kuvan yrityksestä syyllisenä ilman mahdollisuutta kuulla yrityksen omaa selitystä historiallisesta tietämyksestä tai nykyisistä toimista.

Poisjättäminen 2:

Konteksti: EU:n PFAS-kieltoprosessin kritiikki puuttuu.

Relevantti kohdassa: 10:17–10:21 — "EU valmistelelee niiden kaikkien kieltämistä."

Vaikutus: Kielto esitetään yksinomaan myönteisenä kehityksenä. Teollisuuden, maatalouden tai muiden sidosryhmien esittämät vastaväitteet (esim. vaihtoehtoisten kemikaalien puute, siirtymäajan tarve) jäävät kokonaan käsittelemättä.

Poisjättäminen 3:

Konteksti: Suomen viranomaisten "rauhallisuuden" perustelut jäävät ohuiksi.

Relevantti kohdassa: 26:18–26:52 — "Suomen viranomaiset ovat PFAS-yhdisteiden suhteen rauhallisia."

Vaikutus: Viranomaisten asenne esitetään implisiittisesti riittämättömänä ilman, että heidän perustelunsa (esim. mittaustulosten perusteella raja-arvot eivät ole ylittyneet) saisivat riittävää painoarvoa.

Yhteenvedo: Merkittävimmät poisjättämiset koskevat teollisuuden näkökulmaa ja EU-sääntelyn kritiikkiä. Nämä poisjättämiset luovat yksipuolisen kuvan, jossa teollisuus on syyllinen ja sääntely on ratkaisu ilman vastaväitteitä.

Puuttuvat äänet

- Huhtamäen edustaja: Olisi voinut selittää yrityksen historiallista tietämystä PFAS-riskeistä ja nykyisiä puhdistustoimia yksityiskohtaisemmin.
- Metsä Groupin tai UPM:n edustaja: Olisi voinut avata paperiteollisuuden historiallista PFAS-käyttöä ja nykytilannetta.
- EU:n kemikaaliviraston (ECHA) edustaja: Olisi voinut selittää kieltoprosessin aikataulua ja laajuutta.
- Teollisuuden etujärjestön edustaja: Olisi voinut esittää vaihtoehtoisten kemikaalien saatavuuteen liittyvät haasteet.
- Suomalainen ympäristöoikeuden asiantuntija: Olisi voinut arvioida Suomen oikeudellista tilannetta suhteessa Ruotsin ennakkopäätökseen.
- Suomalainen kuluttajansuojaviranomainen: Olisi voinut kertoa kuluttajien suojaamiseksi tehdyistä toimista.
- Terveystieteiden ammattilainen: Olisi voinut kertoa PFAS-altistumisen kliinisestä hoidosta ja seurannasta.
- Taloustieteilijä: Olisi voinut analysoida puhdistuskustannusten vastuunjakoa ja yritysten taloudellista vastuuta.

5. LUKUMANIPULAATIO

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Täydelliset luvut sisältävät: absoluuttiarvo, osuus (%) ja trendi

Kokonaispistemäärä: 3/10

Määritelmä: Tilastojen valikoiva tai harhaanjohtava käyttö.

Löydös 1:

Aikaleima: 11:47–12:02

Luku: "10 000 nanogrammaa litrassa. Sitä pumpattiin asukkaille pitkään. Pitoisuudet olivat korkeampia kuin missään muualla koskaan."

Ulottuvuudet: (a) Absoluuttiarvo esitetään ✓ — (b) Suhteellinen arvo (suhde raja-arvoon) puuttuu X — (c) Trendi (kuinka kauan, miten laski) puuttuu X

Puuttuva konteksti: EU:n juomaveden PFAS-raja-arvo (0,1 ng/l yhteensä) olisi antanut luvulle konkreettisen merkityksen. Ilman vertailuarvoa luku jää irralliseksi.

Vaikutus: Luku kuulostaa suurelta, mutta katsoja ei pysty arvioimaan sen todellista vakavuutta ilman vertailukohtaa.

Löydös 2:

Aikaleima: 08:11–08:16

Luku: "Sen sammutuksen yhteydessä käytettiin sammutusvaahtoa kaikkiaan yli 200 000 litraa."

Ulottuvuudet: (a) Absoluuttiarvo esitetään ✓ — (b) Suhteellinen arvo (kuinka paljon PFAS-yhdisteitä tämä sisälsi) puuttuu X — (c) Trendi puuttuu X

Puuttuva konteksti: Vaahdon PFAS-pitoisuus ja siitä aiheutunut ympäristökuorma olisivat olleet oleellisia tietoja.

Vaikutus: Suuri volyymiluku luo dramaattisen vaikutelman ilman, että ympäristövaikutuksen suuruusluokka selviää.

Yhteenveto: Lukuja käytetään pääosin asianmukaisesti, mutta vertailuarvojen puuttuminen heikentää katsojan kykyä arvioida lukujen todellista merkitystä. Manipulaatio on enemmän puutteellista kontekstualisointia kuin aktiivista harhaanjohtamista.

6. SYLLISYYS ASSOSIAATION KAUTTA (Syllisyys assosiaation kautta)

2/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Kokonaispistemäärä: 2/10

Määritelmä: Diskreditointi negatiivisiin ryhmiin tai ideoihin yhdistämällä.

Assosiaatio 1:

Aikaleima: 00:29–00:42

Lainaus: "Toimistoni oli tuossa. Näit Huhtamäen tehtaan täältä. Niin. Suomalaisyritys on saastuttanut jokemme ja järvemme. Saastuttajana täällä on ollut suomalainen yritys."

Tekniikka: Huhtamäki yhdistetään suoraan "saastuttaja"-termiin jo jakson alussa, ennen kuin todisteet on esitetty kattavasti. Sana "suomalaisyritys" toistuu kahdesti lyhyessä ajassa.

Vaikutus: Katsojalle muodostuu välittömästi negatiivinen mielikuva Huhtamäestä ennen kuin yrityksen näkökulma on kuultu.

Yhteenveto: Assosiaatiotekniikka on läsnä, mutta se perustuu tosiasiallisesti dokumentoituun saastumiseen (Norjan ympäristökeskuksen määräys). Kyse ei ole perusteettomasta assosiaatiosta, vaan pikemminkin yksipuolisesta kehystämisestä ilman yrityksen vastausta.

7. AJOITUS

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Kokonaispistemäärä: 3/10

Määritelmä: Tietojen strateginen sijoittelu (alku/keskikohta/loppu).

Löydös 1:

Sijainti: 00:11–00:51 (alku)

Sisältö: "Oslo'n lähellä olevasta joesta on löytynyt ympäristömyrkkyä, joka säilyy luonnossa lähes ikuisesti. Vedestä ja ruoasta se siirtyy ihmisen verenkiertoon. Se voi pahimmillaan aiheuttaa sairauksia, kuten syöpää."

Ajoitusvaikutus: Jakso alkaa välittömästi vakavimmilla terveysvaikutuksilla (syöpä) ennen kuin tieteellinen konteksti tai epävarmuudet on esitetty. Tämä luo vahvan emotionaalisen kehyksen, joka ohjaa katsojan tulkintaa koko jakson ajan.

Löydös 2:

Sijainti: 27:41–27:53 (loppu)

Sisältö: "Ei puhuta vain omista lapsista ja lapsenlapsista, vaan monista tulevista sukupolvista. Mitä jätämme heille? Jätämme heille valtavan ongelman."

Ajoitusvaikutus: Jakso päättyy apokalyptiseen tulevaisuudenkuvaan, joka jättää katsojan huolestuneen ja syyllisen tunteen kanssa. Ratkaisuja tai positiivisia kehityskulkuja ei korosteta lopussa.

Yhteenveto: Ajoitus vahvistaa emotionaalista vaikutusta: jakso alkaa ja päättyy vakavimmilla uhkakuvilla, kun taas tieteelliset epävarmuudet ja positiiviset kehityskulut sijoittuvat jakson keskelle.

8. VALIKOIVA SUUTTUMUS

2/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Suuttumus = puolueellisuus. Valikoiva suuttumus vahvistaa havaintoa. Pisteet = suuttumisaste (0–5) + valikoivuus (0–5)

Kokonaispistemäärä: 2/10

Määritelmä: Suuttumus tietyistä positioista, mutta ei vastaavista muista.

Metodinen periaate (v2.2): Ennen jokaista arviointia on dokumentoitava laukaiseva tapahtuma. Reaktio voidaan arvioida valikoivaksi vain, jos vastaavat laukaisevat tapahtumat muissa positioissa eivät tuottaneet analogista reaktiota.

Löydös 1:

Aikaleima: 13:59–14:14

Laukaiseva tapahtuma: Herman Afzelius kuvaa, kuinka yhteiskunta ei ole tukenut saastuneita asukkaita.

Reaktio: "Koko jutussa traagisinta on se, että ei riitä, että olemme saaneet myrkyä, vaan yhteiskunta viis veisaa meistä. Se on kuin kaksoisrangaistus."

Vertailu: Teollisuuden edustajien tai viranomaisten vastaavia lausumia ei haasteta emotionaalisesti — heitä ei haastatella lainkaan.

Epäsymmetria: Uhrien emotionaaliset lausumat esitetään sellaisenaan ilman kriittistä etäisyyttä, kun taas teollisuuden tai viranomaisten näkökulmia ei ole läsnä haastamassa niitä.

Suuttumuksen aste: 2/5

Valikoivuus: 2/5

Yhteenveto: Valikoiva suuttumus on läsnä lievänä — uhrien emotionaaliset lausumat saavat enemmän tilaa ja sympatiaa kuin teollisuuden tai viranomaisten näkökulmat. Tämä on kuitenkin osittain perusteltua tutkivan journalismin luonteen vuoksi.

9. TÄYDELLISYYTÄ (Selective Omission — kokonaiskuva)

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Kokonaispistemäärä: 6/10

Määritelmä: Kuinka täydellisesti lähetys kuvaa aihetta?

Löydös 1:

Aikaleima: 10:17–10:21

Puuttuva näkökulma/fakta: EU:n PFAS-kieltoprosessin kritiikki ja teollisuuden vastaväitteet.

Relevanssi: EU:n laajamittainen PFAS-kielto on yksi historian laajimmista kemikaalikielloista ja herättänyt merkittävää vastustusta teollisuudessa. Tämä on olennainen osa aiheen kokonaiskuvaa.

Vaikutus: Kielto esitetään yksinomaan myönteisenä kehityksenä, mikä antaa yksipuolisen kuvan monimutkaisesta poliittisesta prosessista.

Löydös 2:

Aikaleima: 26:47–26:52

Puuttuva näkökulma/fakta: "Tehdyissä mittauksissa raja-arvot eivät ole ylittyneet." — Tämä tieto esitetään ohimennen ilman, että sen merkitystä avataan.

Relevanssi: Jos Suomen juomaveden PFAS-pitoisuudet ovat raja-arvojen alapuolella, tämä on merkittävä tieto, joka muuttaa riskiarvion luonnetta.

Vaikutus: Positiivinen tieto hautautuu huolestuttavien tietojen alle, mikä voi antaa virheellisen kuvan Suomen tilanteen vakavuudesta.

Löydös 3:

Aikaleima: 16:40–16:52

Puuttuva näkökulma/fakta: "Sekä Stora Enso että UPM kertovat, ettei niillä ole asiasta saatavilla historiallista tietoa." — Tätä vastausta ei haasteta.

Relevanssi: Suurten yritysten väite historiallisen tiedon puuttumisesta on merkittävä väite, joka ansaitsisi kriittistä tarkastelua.

Vaikutus: Yritysten vastaukset hyväksytään sellaisenaan ilman kriittistä analyysiä siitä, onko historiallisen tiedon puuttuminen uskottavaa.

Yhteenveto: Jakso antaa kattavan kuvan PFAS-ongelman vakavuudesta ja uhrien kokemuksista, mutta teollisuuden näkökulma, EU-sääntelyn kritiikki ja Suomen tilanteen positiiviset aspektit jäävät aliedustetuiksi.

Kovat faktat päättyvät — Pehmeät faktat alkavat

Softfacts — 6 kvalitatiivista tekniikkaa

10. KEHYSTÄMINEN (Kehyistäminen)

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Kokonaispistemäärä: 6/10

Määritelmä: Miten aihe perustavanlaatuisesti kehystetään?

Löydös 1:

Aikaleima: 00:11–00:24

Lainaus: "Oslo lähellä olevasta joesta on löytynyt ympäristömyrkkyä, joka säilyy luonnossa lähes ikuisesti. Vedestä ja ruoasta se siirtyy ihmisen verenkiertoon. Se voi pahimmillaan aiheuttaa sairauksia, kuten syöpää."

Manipulaatio: Jakso kehystetään välittömästi "ikuisuusmyrkky → syöpä" -narratiivilla. Sana "pahimmillaan" on ainoa varaus, mutta se hukkuu dramaattiseen kontekstiin.

Miksi ongelmallista: Tieteellinen epävarmuus PFAS-yhdisteiden ja syövän välisestä kausaalisuhteesta jää taka-alalle. Katsoja saa vaikutelman suorasta syy-seuraussuhteesta, jota tiede ei täysin tue.

Löydös 2:

Aikaleima: 03:42–04:14

Lainaus: "Myöhemmin kävi ilmi, että ne olivat peräisin joen yläjuoksulla sijaitsevalta suomalaiselta Huhtamäen tehtaalta... Niitä kutsutaan ikuisuuskemikaaleiksi. Ne säilyvät luonnossa ikuisesti."

Manipulaatio: "Ikuisuuskemikaalit"-termi toistuu useita kertoja. Termi on tehokas kehystysväline, joka korostaa pysyvyyttä ja toivottomuutta.

Miksi ongelmallista: Termi on teknisesti epätarkka (hajoaminen on erittäin hidasta, mutta ei absoluuttisesti ikuista) ja luo fatalistisen tunnelman, joka voi estää rakentavan ratkaisukeskustelun.

Löydös 3:

Aikaleima: 27:41–27:53

Lainaus: "Ei puhuta vain omista lapsista ja lapsenlapsista, vaan monista tulevista sukupolvista. Mitä jätämme heille? Jätämme heille valtavan ongelman."

Manipulaatio: Jakso päättyy sukupolvien väliseen syyllisyyskehukseen, joka laajentaa ongelman eksistentiaaliseksi uhaksi.

Miksi ongelmallista: Ratkaisuja tai positiivisia kehityskulkuja (EU-kielto, puhdistustoimet, tutkimuksen edistyminen) ei korosteta lopussa, mikä jättää katsojan avuttoman tunteen kanssa.

Yhteenvedo: Jakso kehystetään johdonmukaisesti uhka- ja syyllisyysnäkökulmasta. Tämä on tutkivan journalismin tyyppinen lähestymistapa, mutta se menee osin tieteellisen epävarmuuden yli ja luo fatalistisen tunnelman.

11. SANAVALLINAT JA KÄSITTEET

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Kokonaispistemäärä: 4/10

Määritelmä: Mitä kieltä käytetään? Mitä konnotaatioita asetetaan?

Löydös 1:

Aikaleima: 00:35–00:42

Lainaus: "Suomalaisyritys on saastuttanut jokemme ja järvemme. Saastuttajana täällä on ollut suomalainen yritys."

Manipulaatio: "Saastuttaja"-termi on vahvasti negatiivisesti latautunut ja toistuu kahdesti. Kansallisuuden ("suomalainen") korostaminen lisää emotionaalista painoa.

Miksi ongelmallista: Neutraali vaihtoehto olisi: "Huhtamäki on todettu vastuulliseksi PFAS-päästöistä joessa." Nykyinen muotoilu on syyttävä ennen kuin todisteet on esitetty.

Löydös 2:

Aikaleima: 04:03–04:09

Lainaus: "Niitä kutsutaan ikuisuuskemikaaleiksi. Ne säilyvät luonnossa ikuisesti."

Manipulaatio: "Ikuisuuskemikaalit" on populaari termi, joka on tieteellisesti epätarkka. PFAS-yhdisteet hajoavat erittäin hitaasti, mutta eivät kirjaimellisesti ikuisesti.

Miksi ongelmallista: Neutraali vaihtoehto olisi: "erittäin hitaasti hajoavat yhdisteet" tai "pysyvät orgaaniset yhdisteet". "Ikuisuus" luo fatalistisen mielikuvan.

Löydös 3:

Aikaleima: 13:59–14:10

Lainaus: "Koko jutussa traagisinta on se, että ei riitä, että olemme saaneet myrkkyä, vaan yhteiskunta viis veisaa meistä."

Manipulaatio: "Myrkky" on vahvasti latautunut termi, joka korvaa neutraalimman "kemikaalit" tai "PFAS-yhdisteet". "Yhteiskunta viis veisaa" on voimakas syytös, jota ei haasteta.

Miksi ongelmallista: Lausuma esitetään sellaisenaan ilman kriittistä etäisyyttä tai viranomaisten vastausta.

Yhteenvedo: Sanavalinnat ovat johdonmukaisesti uhkaa ja syyllisyyttä korostavia. "Ikuisuuskemikaalit", "myrkky" ja "saastuttaja" ovat tehokkaita kehystysvälineitä, jotka ohjaavat katsojan tulkintaa tieteellisen neutraaliuden kustannuksella.

12. MODEROINTIKÄYTTÄYTYMINEN

2/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Kokonaispistemäärä: 2/10

Määritelmä: Epäsymmetriat jatkokysymyksissä, keskeytyksissä, myötätunnon osoituksissa.

Methodinen periaate (v2.2): Ennen jokaista arviointia on dokumentoitava laukaiseva tapahtuma.

Löydös 1:

Aikaleima: 22:04–22:08

Laukaiseva tapahtuma: Toimittaja kysyy 15-vuotiaalta Nahlalta hänen korkeista PFAS-pitoisuuksistaan.

Lainaus (toimittaja): "Sinulla on ollut korkeita pitoisuuksia. Mitä ajattelet siitä?"

Vertailu: Teollisuuden edustajille ei esitetä vastaavia henkilökohtaisia kysymyksiä — heitä ei haastatella lainkaan.

Epäsymmetria: Kysymys on empaattinen ja antaa tilaa henkilökohtaiselle tunnereaktiolle. Vastaavaa empatiaa ei osoiteta teollisuuden tai viranomaisten edustajille, koska heitä ei haastatella.

Löydös 2:

Aikaleima: 25:10–25:17

Laukaiseva tapahtuma: Toimittaja toteaa Nahlan arvojen palautuvan normaaleiksi vasta 40-vuotiaana.

Lainaus (toimittaja): "Arvosi saattavat palautua normaaleiksi vasta, kun olet 40-vuotias. Mitä ajattelet siitä?"

Vertailu: Vastaavaa kriittistä jatkokysymystä ei esitetä viranomaisille tai yrityksille.

Epäsymmetria: Kysymys on suunniteltu herättämään emotionaalinen reaktio nuorena haastateltavassa. Tämä on journalistisesti kyseenalainen lähestymistapa alaikäistä haastateltaessa.

Yhteenveto: Moderointikäyttäytyminen on pääosin asiallista, mutta alaikäisen haastateltavan käyttö emotionaalisen vaikutuksen vahvistamiseen on eettisesti arveluttavaa. Epäsymmetria on rakenteellinen: teollisuuden edustajia ei haastatella lainkaan, joten vertailua ei voi tehdä suoraan.

13. KYSYMYSEPÄSYMMETRIA

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Kokonaispistemäärä: 3/10

Määritelmä: Eri henkilöille esitettyjen kysymysten erilaiset vaativuustasot.

Epäsymmetria 1:

Valtoselle, 10:39: "Jännittääkö?" — pehmeä, henkilökohtainen

SYKE-tutkijalle, 16:53: "Mitä päästölähteille voisi tehdä?" — neutraali, avoin

Vertailu: Huhtamäelle ei esitetä lainkaan kysymyksiä (kieltäytyi haastattelusta). Viranomaisten "rauhallisuutta" ei haasteta kovilla kysymyksillä.

Epäsymmetria 2:

Nahlalle, 22:04: "Sinulla on ollut korkeita pitoisuuksia. Mitä ajattelet siitä?" — empaattinen, emotionaalinen

Viranomaisten asenne, 26:18: Esitetään toteamuksena ilman kriittistä jatkokysymystä.

Vertailu: Uhreille esitetään henkilökohtaisia, emotionaalisia kysymyksiä; viranomaisille ei esitetä vastaavia kriittisiä kysymyksiä.

Yhteenveto: Kysymysepäsymmetria on läsnä, mutta se johtuu osittain siitä, että teollisuuden edustajat kieltäytyivät haastattelusta. Viranomaisten "rauhallisuutta" olisi voinut haastaa kovemmilla kysymyksillä.

14. VÄÄRÄ TASAPAINO (Näennäinen tasapaino)

1/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Kokonaispistemäärä: 1/10

Määritelmä: Keinotekoinen tasapaino todellisesta epätasapainosta huolimatta.

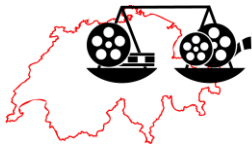
Löydös 1:

Aikaleima: 24:24–24:28

Rakenne: "Samaan aikaan tutkijat sanovat, että imettämisen hyödyt ovat monta kertaa suuremmat kuin PFAS-haitat."

Analyyysi: Tämä on harvinainen esimerkki tasapainottavasta lausumasta jaksossa. Se esitetään kuitenkin ohimennen yhden lauseen muodossa, eikä sille anneta merkittävää painoarvoa.

Yhteenveto: Väärä tasapaino ei ole tämän jakson pääongelma. Ongelma on pikemminkin päinvastainen: tasapainottavia näkökulmia on liian vähän, ei liikaa.

15. AGENDA-SETTING

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Kokonaispistemäärä: 5/10

Määritelmä: Mikä on normaalia/itsestään selvää? Mikä ei pääse agendalle?

Löydös 1:

Asetettu agenda-elementti: PFAS-yhdisteet ovat vakava, kiireellinen uhka, joka vaatii välittömiä toimia.

Aikaleima: 00:11–01:05 — Todiste: "Se voi pahimmillaan aiheuttaa sairauksia, kuten syöpää... Vaaroihin on herätty vasta nyt."

Vaihtoehtoinen agenda: Tieteellinen epävarmuus PFAS-yhdisteiden terveysvaikutuksista, erityisesti matalilla pitoisuuksilla, olisi ansainnut enemmän tilaa.

Löydös 2:

Asetettu agenda-elementti: Suomen viranomaiset ovat liian passiivisia.

Aikaleima: 26:18 — Todiste: "Suomen viranomaiset ovat PFAS-yhdisteiden suhteen rauhallisia."

Vaihtoehtoinen agenda: Viranomaisten "rauhallisuus" voi perustua mittautuloksiin (raja-arvot eivät ole ylittyneet), mikä on relevantti tieto, joka jää taka-alalle.

Löydös 3:

Asetettu agenda-elementti: EU:n PFAS-kielto on myönteinen kehitys.

Aikaleima: 10:17–10:21 — Todiste: "EU valmistelelee niiden kaikkien kieltämistä."

Vaihtoehtoinen agenda: Kieltoprosessin monimutkaisuus, teollisuuden vastaväitteet ja siirtymäajan haasteet eivät pääse agendalle.

Yhteenveto: Jakso asettaa vahvan agenda-kehiksen, jossa PFAS-ongelma on kiireellinen, viranomaiset ovat passiivisia ja EU-kielto on ratkaisu. Vaihtoehtoisia kehyksiä — tieteellinen epävarmuus, viranomaisten perustelut, teollisuuden haasteet — ei anneta tilaa.

LUKU 4 — KOKONAISARVIOINTI

Yksittäispisteytykset — yhteenveto

Nro	Kriteeri	Tyyppi	Pisteet	Pääasiallinen löydös (1 lause)
1	Asiantuntijavalinta	K	4	Asiantuntijat ovat luotettavia, mutta teollisuuden näkökulma puuttuu kokonaan.
2	Lähdevalinta	K	4	Lähteet ovat pääosin luotettavia, mutta Rambol-raportin tilaajan henkilöllisyys jää epäselväksi.
3	Puheajan jakautuminen	K	3	Uhrit ja ympäristöasiantuntijat dominoivat; teollisuudella on nolla puheaikaa.
4	Poisjättäminen	K	6	Huhtamäen näkökulma ja EU-sääntelyn kritiikki puuttuvat merkittävästi.
5	Lukumanipulaatio	K	3	Vertailuarvot puuttuvat, mikä heikentää lukujen kontekstualisointia.
6	Syylisyys assosiaation kautta	K	2	Huhtamäki kehystetään "saastuttajaksi" ennen kattavaa todisteiden esittelyä.
7	Ajoitus	K	3	Jakso alkaa ja päättyy vakavimmilla uhkakuvilla.
8	Valikoiva suuttumus	K	2	Uhrien emotionaaliset lausumat saavat enemmän tilaa kuin teollisuuden tai viranomaisten näkökulmat.
9	Täydellisyys	K	6	Teollisuuden näkökulma, EU-sääntelyn kritiikki ja Suomen positiiviset mittaukset aliedustettuina.
10	Kehyttäminen	P	6	Jakso kehystetään johdonmukaisesti uhka- ja syylisyyden näkökulmasta.
11	Sanavalinnat	P	4	"Ikuisuuskemikaalit", "myrky" ja "saastuttaja" ohjaavat tulkintaa tieteellisen neutraaliuden kustannuksella.
12	Moderointikäyttäytyminen	P	2	Alaikäisen haastateltavan käyttö emotionaalisen vaikutuksen vahvistamiseen on eettisesti arveluttavaa.
13	Kysymysepäsyyttäminen	P	3	Uhreille esitetään empaattisia kysymyksiä; viranomaisia ei haasteta vastaavasti.
14	Väärä tasapaino	P	1	Väärä tasapaino ei ole pääongelma; tasapainottavia näkökulmia on liian vähän.
15	Agenda-setting	P	5	Jakso asettaa vahvan kehyksen: PFAS on kiireellinen uhka, viranomaiset passiivisia, EU-kielto ratkaisu.

Tulokset

- KOVIEN FAKTOJEN PISTEMÄÄRÄ (Kriteerit 1–9 keskiarvo): 3,7 / 10
- PEHMEIDEN FAKTOJEN PISTEMÄÄRÄ (Kriteerit 10–15 keskiarvo): 3,5 / 10
- KOKONAISPISTEMÄÄRÄ (kaikkien 15 kriteerien keskiarvo): 3,6 / 10

Hallitsevat tekniikat

- 1. Poisjättäminen (Pisteet 6):** Teollisuuden näkökulma puuttuu kokonaan — Huhtamäki kieltäytyi haastattelusta, mutta muita teollisuuden edustajia ei haettu. EU-sääntelyn kritiikki ja Suomen positiiviset mittaustulokset jäävät taka-alalle. Tämä luo yksipuolisen kuvan monimutkaisesta ongelmasta.
- 2. Kehystäminen (Pisteet 6):** Jakso kehystetään johdonmukaisesti uhka- ja syyllisyysnäkökulmasta alusta loppuun. "Ikuisuuskemikaalit"-termi, syöpäviittaukset ja sukupolvien välinen syyllisyyskehys luovat fatalistisen tunnelman, joka ohjaa katsojan tulkintaa tieteellisen epävarmuuden yli.
- 3. Täydellisyys (Pisteet 6):** Jakso antaa kattavan kuvan uhrien kokemuksista ja PFAS-ongelman vakavuudesta, mutta teollisuuden haasteet, viranomaisten perustelut ja vaihtoehtoisten kemikaalien saatavuus jäävät käsittelemättä. Tämä rajoittaa katsojan kykyä muodostaa kokonaiskuva.

Lähetyksen ydinviestit

****VIESTI 1 (SISÄLLÖLLINEN):** ** "PFAS-yhdisteet ovat vakava, kiireellinen uhka, joka saastuttaa ympäristöä ja aiheuttaa vakavia sairauksia — ja teollisuus on vastuussa."

Tekniikka: Kehystäminen, ajoitus, sanavalinnat — Todisteet: 00:11–00:42, 03:42–04:14

****VIESTI 2 (HENKILÖKOHTAINEN):** ** "Tavalliset ihmiset — erityisesti lapset — kärsivät teollisuuden vastuuttomuudesta, eikä yhteiskunta tue heitä riittävästi."

Tekniikka: Uhrien henkilökohtaiset tarinat, emotionaaliset kysymykset — Todisteet: 22:01–25:29, 13:59–14:14

****VIESTI 3 (YHTEISKUNNALLINEN):** ** "Suomen viranomaiset ovat liian passiivisia PFAS-ongelman suhteen, ja EU:n kieltäminen on välttämätön ratkaisu."

Tekniikka: Agenda-setting, poisjättäminen — Todisteet: 26:18–26:52, 10:17–10:21

Manipulaatioasteen luokitus

Perustelu: Jakso on tutkivaa journalismia, joka perustuu tosiasiallisesti dokumentoituihin ympäristöongelmiin. Kokonaispistemäärä 3,6/10 sijoittuu "lievä tendenssi" -kategoriaan. Merkittävimmät ongelmat ovat teollisuuden näkökulman puuttuminen, emotionaalinen kehystäminen ja tieteellisen epävarmuuden aliedustus — ei aktiivinen harhaanjohtaminen. Laki Yleisradio Oy:stä 7 §:n näkökulmasta jakso täyttää pääosin monipuolisen tiedonvälityksen vaatimuksen, mutta teollisuuden näkökulman systemaattinen puuttuminen on huomionarvoinen puute.

JOHTOPÄÄTÖS

MOT-jakso PFAS-yhdisteistä on journalistisesti kunnianhimoinen ja yhteiskunnallisesti tärkeä tutkiva ohjelma, joka dokumentoi todellisia ympäristöongelmia asianmukaisesti. Kokonaispistemäärä 3,6/10 osoittaa lievää tendenssiä, joka ilmenee erityisesti teollisuuden näkökulman systemaattisena puuttumisena, emotionaalisen kehystämisenä ja tieteellisen epävarmuuden aliedustuksena. Laki Yleisradio Oy:stä 7 §:n edellyttämä monipuolisuus ja puolueettomuus toteutuvat pääosin, mutta teollisuuden edustajien täydellinen puuttuminen — vaikka Huhtamäki kieltäytyi haastattelusta — on puute, joka olisi voitu korjata hakemalla muita teollisuuden edustajia tai asiantuntijoita. Jakso ei täytä selkeän yksipuolisuuden tai systemaattisen vinoutuman kriteerejä, mutta sen emotionaalinen kehystäminen ja valikoiva täydellisyys ovat huomionarvoisia puutteita YLE:n julkisen palvelun veloitteen näkökulmasta.

15 KRITERIIN KOKONAI SARVI OINTI

Yksittäiset pisteet — Kaikki 15 kriteeriä

Nro	Kriteeri	Score	Luokitus
1	ASIA NTUN TIJ AVALINTA	4/10	Lievä vinoutuma
2	LÄHDEVALINTA	4/10	Lievä vinoutuma
3	PUHEAJAN JAKAUTUMINEN	3/10	Lievä vinoutuma
4	POISJÄTTÄMINEN (Selective Omission)	6/10	Merkittävä vinoutuma
5	LUKUMANIPULAATIO	3/10	Lievä vinoutuma
6	SYLLISYYS ASSOSIAATION KAUTTA (Syllisyys assosiaation kautta)	2/10	Huomaamaton
7	AJOITUS	3/10	Lievä vinoutuma
8	VALIKOIVA SUUTTUMUS	2/10	Huomaamaton
9	TÄYDELLISYYS (Selective Omission — kokonaiskuva)	6/10	Merkittävä vinoutuma
10	KEHYSTÄMINEN (Kehyistäminen)	6/10	Merkittävä vinoutuma
11	SANAVALINNAT JA KÄSITTEET	4/10	Lievä vinoutuma
12	MODEROINTIKÄYTTÄYTYMINEN	2/10	Huomaamaton
13	KYSYMYSEPÄSYMMETRIA	3/10	Lievä vinoutuma
14	VÄÄRÄ TASAPAINO (Näennäinen tasapaino)	1/10	Huomaamaton
15	AGENDA-SETTING	5/10	Merkittävä vinoutuma

HARDFACTS-PISTEMÄÄRÄ (1-8)

4.4/10

Merkittävä epätasapaino

SOFTFACTS-PISTEMÄÄRÄ (9-14)

3.8/10

Lievä epätasapaino

KOKONAI S P I S T E M Ä Ä R Ä

4.1/10

Merkittävä epätasapaino

Hardfacts- ja Softfacts-keskiarvo

SELITE — Pisteiden merkitys

Yksittäiset pisteet kriteeriä kohti (0–10)

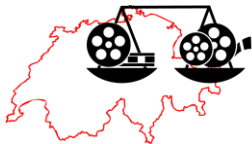
0	Ei havaintoa	Merkityksellistä poikkeavuutta ei havaittu.
1–2	Heikko havainto	Lievä poikkeavuus ilman olennaista vaikutusta tasapuolisuuteen.
3–4	Lievä–kohtalainen havainto	Tunnistettava tendenssi; vaikutuksen merkityksellisyys vähäinen–kohtalainen.
5	Kohtalainen havainto, vaikutusta	Merkityksellinen vinoutuma, joka vaikuttaa yleisön mielipiteenmuodostukseen.
6	Merkittävä havainto (kynnys)	Pisteet 6 ja yli luokitellaan merkittäviksi havainnoiksi.
7	Merkittävä havainto	Selkeä, hyvin dokumentoitu vinoutuma, jolla on selvä vaikutus.
8–9	Vakava havainto	Voimakas vinoutuma; useita dokumentoituja yksittäishavaintoja tässä kriteerissä.
10	Maksimaalinen vakavuus	Järjestelmällinen, läpileikkaava vinoutuma tässä kriteerissä.

Koottu poikkeamaindeksi — Tulkinta-alueet

0.0 – 2.5	Huomaamaton	Merkittäviä kaavoja ei havaittu; lähetys täyttää tasapuolisuusvaatimuksen.
2.6 – 4.0	Lievä vinoutuma	Yksittäisiä poikkeavuuksia; tilastollisesti näkyviä, mutta toleranssialueella.
4.1 – 6.0	Merkittävä vinoutuma	Useita merkittäviä havaintoja; näkökulmien monimuotoisuuden olennainen heikentyminen.
6.1 – 8.0	Vakava poikkeama tasapuolisuusvaatimuksesta. Korkea poikkeama-aste	Voimakkaita lähetystenrajat ylittäviä kaavoja; korkea vaikutuksen merkityksellisyys.
8.1 – 10	Perustavanlaatuinen järjestelmällinen yksipuolisuus. Erittäin korkea puolueellisuusaste	Maksimaalinen vakavuus lähes kaikissa kriteereissä; järjestelmällisesti yksipuolinen raportointi.

Puoluepoliittinen vinoutuma (-5 ... +5)

-5 ... -3	Vahvasti haitattu	Puolue on merkittävästi aliedustettu kehystyksessä, lähetysajassa tai esityksessä.
-2 ... -1	Lievästi haitattu	Tunnistettava mutta lievä haittaaminen.
0	Neutraali	Ei havaittavissa suosimista tai haittaamista.
+1 ... +2	Lievästi suosittu	Tunnistettava mutta lievä suosiminen.
+3 ... +5	Vahvasti suosittu	Puolue on merkittävästi yliedustettu kehystyksessä, lähetysajassa tai esityksessä.

LUKU 5 — OIKEUDELLINEN ARVIOINTI (Laki Yleisradio Oy:stä 7 §)

Arviointi Laki Yleisradio Oy:stä 7 §:n mukaan

Laki Yleisradio Oy:stä 7 § edellyttää monipuolista ja kattavaa tiedonvälitystä, puolueettomuutta ja moniarvoisuuden edistämistä.

Rikkomus 1:

Normi: Laki Yleisradio Oy:stä 7 § — monipuolisuus ja puolueettomuus

Tosiseikasto: Teollisuuden näkökulma puuttuu kokonaan. Huhtamäki kieltäytyi haastattelusta, mutta muita teollisuuden edustajia, yritysten ympäristöasiantuntijoita tai teollisuuden etujärjestöjä ei haettu kommentoimaan.

Todiste: Aikaleima 19:37 — Lainaus: "Huhtamäki ei antanut haastattelua. Se kertoo tekevänsä yhteistyötä ympäristöviranomaisten kanssa."

Arviointi: Vakavista ympäristörikkomuksista syytetyn yrityksen näkökulman puuttuminen on monipuolisuusvaatimuksen kannalta ongelmallinen. Vaikka haastattelun kieltäytyminen on yrityksen oikeus, toimittajan velvollisuus on hakea vaihtoehtoisia teollisuuden ääniä.

Rikkomus 2:

Normi: Laki Yleisradio Oy:stä 7 § — kattava tiedonvälitys

Tosiseikasto: EU:n PFAS-kieltoprosessia käsitellään yksipuolisesti ilman kriittistä näkökulmaa. Teollisuuden vastaväitteet, siirtymäajan haasteet ja vaihtoehtoisten kemikaalien saatavuus jäivät kokonaan käsittelemättä.

Todiste: Aikaleima 10:17–10:21 — Lainaus: "Fluoriyhdisteiden joukkoa on pidetty niin haitallisena, että EU valmistelee niiden kaikkien kieltämistä."

Arviointi: EU:n laajamittainen PFAS-kielto on yksi historian laajimmista kemikaalikielloista ja herättänyt merkittävää yhteiskunnallista keskustelua. Kattavan tiedonvälityksen vaatimus edellyttäisi myös kriittisten näkökulmien esittämistä.

Rikkomus 3:

Normi: Laki Yleisradio Oy:stä 7 § — puolueettomuus

Tosiseikasto: Tieteellinen epävarmuus PFAS-yhdisteiden terveysvaikutuksista esitetään puutteellisesti. "Saattavat aiheuttaa" -varaukset hukkuvat dramaattiseen kehystämiseen.

Todiste: Aikaleima 00:24 — Lainaus: "Se voi pahimmillaan aiheuttaa sairauksia, kuten syöpää." — Aikaleima 04:45 — Lainaus: "PFAS-yhdisteille altistuminen voi vaikuttaa ihmisen immuunipuolustukseen..."

Arviointi: Tieteellinen konsensus PFAS-yhdisteiden terveysvaikutuksista on olemassa, mutta kausaalisuhteiden epävarmuus matalilla pitoisuuksilla on merkittävä tieteellinen kysymys, joka jää aliedustetuksi.

Kokonaisarviointi Laki Yleisradio Oy:stä 7 §:n mukaan

MOT-jakso PFAS-yhdisteistä täyttää pääosin Laki Yleisradio Oy:stä 7 §:n vaatimukset monipuolisesta ja kattavasta tiedonvälityksestä. Jakso perustuu tosiasiallisesti dokumentoituihin ympäristöongelmiin ja käyttää luotettavia lähteitä. Merkittävimmät puutteet koskevat teollisuuden näkökulman systemaattista puuttumista, EU-sääntelyn kriittisen tarkastelun puutetta ja tieteellisen epävarmuuden aliedustusta. Nämä puutteet eivät yksinään muodosta selkeää lainrikkomusta, mutta ne ovat huomionarvoisia YLE:n julkisen palvelun veloitteen täyttämisen kannalta. Suositeltavaa olisi, että vastaavissa tutkimissa ohjelmissa haetaan aktiivisemmin teollisuuden ja muiden sidosryhmien näkökulmia myös silloin, kun ensisijainen haastateltava kieltäytyy.

LÄHTEEN SYVÄTARKISTUS (Velvollisuus kaikille siteeratuille asiantuntijalaitoksille / kansalaisjärjestöille / neuvontapisteille)

THL (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos)

1. RAHOITUS: Valtion rahoittama tutkimuslaitos, sosiaali- ja terveysministeriön alainen. Rahoittaja on valtio.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- 2. TOIMEKSIANTO:** Kansanterveyden edistäminen ja tutkimus — yhteensopiva neutraalin PFAS-analytiikan kanssa.
- 3. ETURISTIRIITA:** Institutionaalinen intressi PFAS-ongelman vakavuuden korostamiseen lisärahoituksen saamiseksi — ei kuitenkaan merkittävä yksittäisen analyysin kohdalla.
- 4. USKOTTAVUUSMATRIISI:** D1: +1 / D2: +1 / D3: +2 / D4: +1 / D5: +2 / D6: +2 → YHTEENSÄ: +9 → LÄHDEAMPELI: VIHREÄ
- 5. VASTAÄÄNI:** Yksityinen toksikologinen laboratorio tai riippumaton kliininen asiantuntija voisi tarjota vaihtoehdoisen näkökulman — ei siteerattu.

SYKE (Suomen ympäristökeskus)

- 1. RAHOITUS:** Ympäristöministeriön alainen valtion laitos.
- 2. TOIMEKSIANTO:** Ympäristötutkimus — yhteensopiva neutraalin PFAS-ympäristötutkimuksen kanssa.
- 3. ETURISTIRIITA:** Institutionaalinen intressi ympäristöongelmien korostamiseen — ei kuitenkaan merkittävä yksittäisen tutkimuksen kohdalla.
- 4. USKOTTAVUUSMATRIISI:** D1: +1 / D2: +1 / D3: +2 / D4: +1 / D5: +2 / D6: +2 → YHTEENSÄ: +9 → LÄHDEAMPELI: VIHREÄ
- 5. VASTAÄÄNI:** Teollisuuden ympäristöasiantuntija tai yksityinen konsultti voisi tarjota vaihtoehdoisen näkökulman puhdistusteknologian nykytilasta — ei siteerattu.

PFAS-yhdistys (Kallinge, Ruotsi) — Herman Afzelius

- 1. RAHOITUS:** Asukkaiden perustama kansalaisjärjestö — rahoituslähde ei mainita.
- 2. TOIMEKSIANTO:** Saastuneiden asukkaiden edunvalvonta — ei yhteensopiva neutraalin arvioinnin kanssa; selkeä advocacy-organisaatio.
- 3. ETURISTIRIITA:** Vahva institutionaalinen intressi PFAS-ongelman vakavuuden korostamiseen oikeudellisen voiton ja korvausten saamiseksi.
- 4. USKOTTAVUUSMATRIISI:** D1: -1 (selkeä eturistiriita) / D2: +2 (henkilökohtainen kärsimys lisää uskottavuutta) / D3: 0 (ei tieteellistä asiantuntemusta) / D4: +1 / D5: -1 (emotionaalinen) / D6: +1 (omakohtainen kokemus) → YHTEENSÄ: +2 → LÄHDEAMPELI: KELTAINEN
- 5. VASTAÄÄNI:** Vesilaitoksen tai viranomaisten näkökulma Kallinge-tapaukseen — ei siteerattu tasapainottavasti.

TÄRKEÄÄ: "Anerkannt" ei ole asiallinen pätevyys. Se on sosiaalinen attribuutio, jota on itse kyseenalaistettava. PFAS-yhdistys on advocacy-organisaatio, ei neutraali asiantuntijataho — tämä tulisi olla selkeästi esitetty lähetyksessä.

Rambol-konsulttiyhtiö (raportti)

- 1. RAHOITUS:** Yksityinen konsulttiyhtiö — tilaajan henkilöllisyyttä ei mainita.
- 2. TOIMEKSIANTO:** Ympäristökonsultointi — yhteensopiva neutraalin arvioinnin kanssa, mutta tilaajariippuvuus on mahdollinen ongelma.
- 3. ETURISTIRIITA:** Jos Huhtamäki on tilannut raportin, konsultilla on intressi miellyttää tilaajaa. Tilaajan henkilöllisyys jää epäselväksi.
- 4. USKOTTAVUUSMATRIISI:** D1: -1 (mahdollinen tilaajariippuvuus) / D2: 0 / D3: +2 / D4: 0 / D5: +1 / D6: +2 → YHTEENSÄ: +4 → LÄHDEAMPELI: KELTAINEN
- 5. VASTAÄÄNI:** Riippumaton akateeminen arvio saastumisen laajuudesta — ei siteerattu.

Analyysi on laadittu MOT-jakson transkriptin perusteella. Kaikki aikaleima- ja lainausviittaukset perustuvat toimitettuun transkriptiin. Analyysi on tarkoitettu journalistisen laadun arviointiin Laki Yleisradio Oy:stä 7 §:n näkökulmasta.

Oikeudellinen ja metodologinen kehys

Ei tosiseikkojen vahvistus

Esitetyt tulokset eivät ole tosiseikkojen vahvistuksia yksittäisistä henkilöistä, toimituksista tai lähetyksistä. Ne ovat standardoidun operationalisoinnin tulos, eivät yksilöllisen vastuun toteaminen.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Ei oikeudellinen arvio	Aggregoitu poikkeamaindeksi ei korvaa oikeudellista arviointia Laki Yleisradio Oy:stä 7 § mukaisesti. Sen arviointi, rikkooko tietty lähetys lakisääteisiä vaatimuksia, kuuluu yksinomaan toimivaltaisille viranomaisille (erityisesti Traficom).
Ei kausaalisuuden todistus	Tilastollisia korrelaatioita ei tule tulkita kausaalisten yhteyksien tai toimituksellisten tarkoitusten todisteeksi. Poikkeama-arvoihin voivat vaikuttaa aiheen valinta, uutistilanne, poliittinen kiistanalaisuus tai formaattilogiikka.
Ei tarkoituksen arviointi	Analyysi mittaa lähetysten havaittavia rakenteellisia ominaisuuksia. Pistemäärä 7 tarkoittaa, että merkittävä vinoutuma havaittiin — ei sitä, että toimitus tarkoitti sitä. Metodologia ei esitä väitteitä motiiveista tai strategisista tavoitteista.
Heuristinen vertailutyökalu	Indeksi palvelee vertailevaa kaavojen tunnistamista tuhansien lähetysten joukosta, ei yksittäisten osien tarkkaa metristä mittausta. Kynnysarvot palvelevat heuristista suuntautumista, eivät tarkkaa oikeudellista luokittelua.

LIITE 1: KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

Oikeusperusta Suomi — YLE (Yleisradio Oy)

Laki

Laki Yleisradio Oy:stä (1380/1993), zulezt geändert 27.6.2025/412

Olennaiset artiklat

- 7 § 2 mom. 1 kohta (Julkisen palvelun ohjelmatoiminnan erityiset tehtävät): Julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tulee erityisesti tukea kansanvaltaa ja jokaisen osallistumismahdollisuuksia tarjoamalla monipuolisia tietoja, mielipiteitä ja keskusteluja sekä vuorovaikutusmahdollisuuksia.

(Die öffentlich-rechtliche Programmtätigkeit soll insbesondere die Demokratie und die Teilhabemöglichkeiten aller unterstützen, indem sie vielfältige Informationen, Meinungen und Debatten sowie Interaktionsmöglichkeiten anbietet.)

- 7 § 4 mom. (eingefügt 27.6.2025/412): Yhtiön on toiminnallaan edistettävä sananvapautta, korkeatasoista journalismia ja median monimuotoisuutta.

(Das Unternehmen soll durch seine Tätigkeit die Meinungsfreiheit, hochwertigen Journalismus und Medienvielfalt fördern.)

- 7 § 5 mom. (eingefügt 27.6.2025/412): Yhtiön on edistettävä taloutensa ja toimintansa avoimuutta.

(Das Unternehmen soll die Transparenz seiner Finanzen und seiner Tätigkeit fördern.)

Rakenteellinen ero Sveitsiin

Wichtig: Das finnische Gesetz definiert den öffentlich-rechtlichen AUFTRAG (Demokratie, Kultur, Bildung, Sprachen, Minderheiten), schreibt aber NICHT explizit vor, WIE Journalismus zu betreiben ist. Anders als Art. 4 RTVG (Sachgerechtigkeit, Meinungsvielfalt, Ausgewogenheit) gibt es keine gesetzliche Verpflichtung zu:

- Tasapuolisuus (Unparteilichkeit) — nur selbstregulatorisch (YSO)
- Totuudenmukaisuus (Sachgerechtigkeit) — nur selbstregulatorisch (JSN)
- Poliittinen tasapaino (Politische Balance) — nirgends explizit

Die Unparteilichkeitspflicht kommt aus YLEs internen Ethikrichtlinien (YSO):

> "Asetamme tasapuolisuuden tavoitteeksi ohjelma- ja sisältötuotannossamme kokonaisuudessaan sekä myös yksittäisissä ohjelmissa."

> (Wir setzen uns Unparteilichkeit als Ziel in unserer gesamten Programm- und Inhaltsproduktion sowie auch in einzelnen Sendungen.)

Ydinvelvoitteet (Laki + Itsesääntely)

- 1. Monipuolisuus (Vielfalt):** Vielfältige Informationen, Meinungen und Debatten (7 § 2 mom. 1)
- 2. Korkeatasoinen journalismi (Hochwertiger Journalismus):** Förderung qualitativer Standards (7 § 4 mom.)
- 3. Median monimuotoisuus (Medienvielfalt):** Förderung der Medienvielfalt (7 § 4 mom.)
- 4. Tasapuolisuus (Unparteilichkeit):** Selbstregulatorische Pflicht via YSO und JSN-Richtlinien
- 5. Avoimuus (Transparenz):** Transparenz über Finanzen und Tätigkeit (7 § 5 mom.)

Valvontaviranomainen

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Eduskunnan hallintoneuvosto (Parlamentarischer Verwaltungsrat): Max. 21 vom Parlament gewählte Mitglieder. Überwacht die Erfüllung des öffentlich-rechtlichen Auftrags nach 7 §. Erstattet jährlich Bericht ans Parlament.
- TRAFICOM (Liikenne- ja viestintävirasto): Regulierungsbehörde. Überwacht NUR wirtschaftliche Aspekte (7c §, 8 §, 12 §) — NICHT den redaktionellen Inhalt.
- JSN (Julkisen sanan neuvosto / Presserat): Selbstregulierungsorgan (seit 1968). Behandelt Beschwerden gegen journalistische Inhalte. KEIN gesetzliches Mandat — Entscheide sind nicht rechtsverbindlich, müssen aber publiziert werden. ~700 Beschwerden/Jahr, ~75 Entscheide.

Valitusmenettely

1. YLEn asiakasपालautejärjestelmä (YLE-Publikumsfeedback)
2. JSN (Julkisen sanan neuvosto) — Beschwerde innert 3 Monaten, kostenlos
3. Allgemeine Gerichte (keine spezialisierte Beschwerdeinstanz wie die Schweizer UBI)

Vertailu CH — FI

Aspekt	Schweiz (Art. 4 RTVG)	Finnland (7 § Laki Yleisradio Oy:stä)
Sachgerechtigkeit	Gesetzlich	Nur selbstregulatorisch (YSO/JSN)
Meinungsvielfalt	Gesetzlich	Implizit ("monipuolisia tietoja, mielipiteitä")
Unparteilichkeit	Gesetzlich	Nur selbstregulatorisch (JSN)
Politische Balance	Abgeleitet	Nicht erwähnt
Unabhängige Beschwerdeinstanz	UBI (gesetzlich)	Keine (nur JSN, selbstregulatorisch)
Inhaltsaufsicht durch Regulator	BAKOM/UBI	Nein — TRAFICOM nur Wirtschaft
Redaktioneller Schutz	Via RTVG	6d § (neu 2025): Schutz vor Entlassung wegen redaktioneller Entscheide

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

LIITE 2: TIETEELLISET LÄHTEET

Kirjallisuus

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

SVFAB — Sveitsiläinen Tasapuolisen Raportoinnin Yhdistys | PL, 8021 Zürich 1 | www.svfab.ch | kontakt@svfab.ch |
Menetelmäraportti maaliskuu 2026 | Muunnin 3.4 (2026-05-20)

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Arviointit ja jäsenyys SVFAB:ssa

SVFAB.ch:stä löydät yksityiskohtaisia arvioiteja ja voit myös tilata analyysjä mistä tahansa lähetyksestä (laskutetaan erikseen).

Työmme laadun varmistamiseksi olemme riippuvaisia jäsen- ja tukijamaksuista.

Yhteystiedot ja lisätietoja:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Pankkitiedot: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Saaja: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Seuraavat kirjat ovat saatavilla SVFAB:ltä

Tilaukset osoitteessa www.svfab.ch tai kontakt@svfab.ch

Epätasapainoinen uutisointi on vastaus Sveitsin puolittamisaloitteeseen: manipulointitekniikat selitetään yksityiskohtaisesti, henkilöstön valinnasta lähdevalintaan. Sen jälkeen selitetään 15 periaatetta: poisjättäminen, kehystäminen, ajallinen kehystäminen, syyllisyys yhdistämällä, emotionalisointi, kontekstin poistaminen ja paljon muuta, havainnollistettuna lukuisilla esimerkeillä. Lisäksi tulee näkyväksi, missä itse sovellamme näitä tekniikoita – mikä edistää paitsi tietoisuutta myös empatiaa. Valinnaisesti kirjan mukana tulee **pelikortit**. Saatavana myös **äänikirjana**.

Haastattelu ei ole keskustelu. Se on näyttämö – ja joku muu on kirjoittanut käsikirjoituksen. Tämän tietämättömät toimittavat materiaalia. Hyviä lainauksia, jotka leikataan väärin. Oikeita lausuntoja, jotka päätyvät väärään kontekstiin. Rehellisiä vastauksia, jotka kehystetään tunnustuksiksi. Tämä kirja ei ole mediakriittikkikirja. Se on työkalupakki – kaikille, joilla on mikrofoni edessään ja jotka haluavat tietää, mitä asialle voi tehdä. 7 lukua. 7 työkalua: Mitä haastattelu todella on. 7 yleisintä ansaa. Suvereniteetin kolme perusperiaatetta – ankkurointi, uudelleenkehystäminen, rajaaminen. Valmistautuminen tunnissa. Keho ja ääni. Mitä tehdä kun asiat menevät pieleen. Ja mikä merkitsee haastattelun jälkeen. Poliitikoille, aktivisteille, yrittäjille, ilmiantajille – kaikille, jotka ovat esillä ja haluavat ymmärtää, miten peli toimii. Jotta he lopettaisivat mukana pelaamisen – ja alkaisivat muokata sitä. A5-koossa. Suora. Valmisteluun, hakuteokseksi, jälkikäsitteilyyn ja vaikeuksien varalle

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Luulet näkeväsi maailman. Todellisuudessa näet kehyksen, jonka joku on asettanut ympärilleen. Kehystäminen on maailman vanhin ja elegantein manipulointitekniikka. Se ei muuta tosiasioita – se muuttaa sitä, mitä ajattelemme niistä. Mitä tunnemme. Mitä uskomme. Miten päätämme. Ja se toimii – koska me kaikki olemme mukana. Joka päivä. Tiedostamattamme. Sinäkin. Tämä kirja ei ole kuiva oppikirja. Se on työkirja – leikkisä, suora ja täynnä tosielämän esimerkkejä. Opit paitsi sen, miten muut kehystävät sinua, myös sen, miten sinä kehystät muita – ja miten voit käyttää tätä tekniikkaa tietoisesti ja oikeudenmukaisesti.

Sillä kehystämisen ymmärtävä näkee maailman selkeämmin. Kuulee uutiset toisin. Käy keskusteluja itsevarmemmin. Eikä anna enää niin helposti pakottaa itselleen kehystä, jonka joku muu on valinnut. Monilla harjoituksilla ja konkreettisilla esimerkeillä politiikasta, mediasta ja arjesta – ja silloin tällöin hymyillä.

Kehystämistä tyylillä. Koska kehys muuttaa kaiken.